

Відділ освіти Красилівської райдержадміністрації

СЛОВО МЕТОДИСТА

РАЙОННИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ

ІМДЖ ШКОЛИ – 2012

Створення іміджу та репутації навчального закладу – передумова виходу школи на якісно новий рівень культурних, соціальних взаємин із громадськістю, суттєвий чинник підвищення ефективності діяльності педагогічного колективу.

Основними носіями власного стилю закладу можуть виступати концепції, програми розвитку, тематичні агітаційні оформлення, візитні картки та ін.

Імідж школи залежить від інноваційного потенціалу навчального закладу, рівня інноваційної культури, яка не зводиться лише до суми знань, а передбачає досягнення нової якості навчально-виховного процесу, здійснення кардинальних базових перетворень у змісті, формах і методах навчання й виховання, в управлінні школою, у переведенні закладу зі стану функціонування у стан розвитку.

Якщо керівник навчального закладу бажає спрямувати діяльність колективу на постійний і системний розвиток закладу, то йому варто знати про деякі особливості стратегічного планування.

У цьому випуску «Слова методиста» пропонуємо матеріал щодо складання програми розвитку навчального закладу. Надіємось, що дана інформація стане у пригоді керівникам навчальних закладів, допоможе визначити стратегію розвитку школи, ставити чіткі і конкретні завдання. А це в свою чергу дасть змогу досягти найкращих результатів у діяльності навчального закладу.

З.АБЕЛЬЧУК, завідувачка РМК.

У блокноті директора

Запровадження інновацій спонукає до інтенсифікації інтелектуально-пізнавальної діяльності учнів, переорієнтовує педагогів на індивідуальну роботу з дітьми, оволодіння ними методами особистісного підходу, озброює вихованців засобами самовизнання й самореалізації.

“Нововведення – це процес, що починається певною ідеєю і впливає на зміни, які завершуються умовою або запереченням потенційних споживачів”

Найгоф.

Партнерство школи та громади – це співпраця людей, які добровільно об'єднали зусилля з метою зміцнення кращих традицій успішного розвитку, навчання і виховання дітей, пошуку ними свого місця в соціумі.

Завдяки учнівському самоврядуванню діти набувають досвіду практичного розв'язання можливих життєвих труднощів, що сприяє збільшенню їхньої самостійності, створює умови для самовизнання та самореалізації.

Щоб розраховувати на особисті суб'єктивні прояви та психолого-педагогічні технології від учителя, слід створити для нього відповідні умови життя, професійного й особистісного зростання. Адже суб'єктивність – це не просто знання, вміння й навички, а душевно-духовна риса, яка не формалізується в знаннях, не купується в знаннях, не купується й не дарується, а пробуджується, як почуття любові, добра й краси.

Складання програми розвитку загальноосвітнього навчального закладу

Колектив навчального закладу повинен прагнути до поглиблення якості освітнього процесу, підвищення фахової майстерності кожного працівника, удосконалення роботи з батьками. І якщо у закладі є команда однодумців – педагогів та батьків – це завдання можна вирішити. Лідером такої команди має бути керівник навчального закладу, який володіє якостями психолога, менеджера, стратега, а отже може визначити стратегію розвитку навчального закладу на майбутнє.

Власне, розроблення індивідуальних траекторій розвитку кожної дитини стало необхідністю для кожного з нас, а от розроблення стратегії розвитку загальноосвітнього навчального закладу ще не є загальноприйнятою практикою. Дехто і нині впевнений, що розроблення стратегічних документів, зокрема програми розвитку навчального закладу, – це повноваження вищих органів управління освітою, а завдання загальноосвітнього навчального закладу – лише їх виконувати. Однак для того, щоб рухатися вперед, бути конкурентоспроможним, бути виконавцем недостатньо. Адже лише працівники навчального закладу реально знають рівень роботи навчального закладу, його недоліки та можуть спланувати провести конкретні заходи щодо їх усунення. Окрім того, загальновідомо, що люди завжди з більшим ентузіазмом реалізують свої ідеї, а не чужі. **Тому до процесу розроблення програми розвитку навчального закладу слід залучити весь педагогічний колектив.**

Програма розвитку загальноосвітнього навчального закладу – це системний документ, який описує модель (виходячи з реальних зовнішніх умов та внутрішнього потенціалу) майбутнього навчального закладу, визначає орієнтири та критерії для прийняття рішень. Така програма дій дає змогу всім учасникам навчально-виховного процесу домовитися про стратегію розвитку навчального закладу і взаємодію у досягненні визначеній мети та завдань.

Програма розвитку навчального закладу відрізняється від традиційного плану роботи навчального закладу тим, що вона має стратегічний характер і стратегічний підхід до розв'язання поставлених завдань.

Програма розвитку навчального закладу не містить детальних вказівок (завдань) що, скільки і для чого робити. Деталізують її у конкретних проектах чи підпрограмах.

Програма розвитку має акцентувати увагу на найбільш важливих питаннях діяльності навчального закладу, впроваджені нововведення, спрямованих на удосконалення його діяльності.

Саме визначення продуманих, конкретних завдань та планування реальних заходів стане запорукою успішної системної роботи, забезпечить упевненість працівників у майбутньому. Тому перш ніж скласти програму розвитку загальноосвітнього навчального закладу, потрібно провести педагогічну раду, обговорити і розробити систему організаційних заходів:

- скласти портфоліо навчального закладу;
- визначити мету і концептуальні засади програми розвитку навчального закладу;
- визначити пріоритетні напрями діяльності навчального закладу на перспективу;
- визначити заходи для досягнення мети;

-визначити етапи реалізації програми.

СКЛАДАННЯ ПОРТФОЛІО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Що таке портфоліо школи?

Портфоліо — це добірка виконаних проектів робіт, документів, що дають уявлення про діяльність закладу, його досягнення та переваги.

Перед початком складання програми розвитку навчального закладу проводиться експертиза стану матеріально-технічної бази, кадрового забезпечення та рівня проведення навчально-виховного процесу, обраховуються затрати, необхідні для забезпечення повноцінного функціонування навчального закладу. Керувати цією роботою має директор, залучивши до нїї своїх заступників з навчально-виховної та адміністративно-господарської роботи, практичного психолога та учителів.

Аналізуючи діяльність навчального закладу за попередній період, слід розглядати навчальний заклад як відкриту систему, постійно і тісно пов’язану з зовнішнім соціальним середовищем, а тому слід проаналізувати правові, демографічні, галузеві зміни в регіоні. Це дасть змогу зрозуміти, на якому етапі розвитку знаходиться навчальний заклад.

Для отримання достовірних даних про діяльність нашого навчального закладу та для того, щоб з’ясувати, наскільки співпадають цілі керівника, педагогічних працівників навчального закладу і батьків щодо розвитку, виховання та навчання дітей, ми провели анкетування батьків та педагогів.

Анкетування дало нам змогу визначити як досягнення у діяльності навчального закладу, так і недоліки, а також визначити шляхи подолання виявлених недоліків.

За результатами проведеного аналізу складається аналітична довідка. До аналітичної довідки додається інформація про діяльність навчального закладу, витяги з протоколів засідань батьківських комітетів, узагальнені результати проведення анкетування педагогічних працівників, учнів та їхніх батьків, списки переможців II етапу Всеукраїнських предметних олімпіад, Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН, конкурсів учнівської творчості, результати моніторингу участі учнів школи у районних та обласних конкурсах упродовж трьох років. Так складається портфоліо навчального закладу. Його можуть доповнювати графічні (графіки, діаграми, малюнки, листівки), аудіо- та відеоматеріалами.

ВИЗНАЧЕННЯ МЕТИ І КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ЗАСАД ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Після складання портфолію навчального закладу на засіданні педагогічної ради визначається мета та концептуальні засади програми розвитку на визначений період. Домінантами розвитку навчального закладу на перспективу мають стати якість, інноваційність, конкурентоспроможність.

Під час визначення мети програми розвитку навчального закладу можуть виникнути труднощі з її формулюванням.

Що таке мета?

Мета — це те, до чого прагнуть, бажаний результат діяльності. Якщо мета визначена правильно, то вона конкретна,

вимірювана, така, якої можна досягти, яка має конкретні строки досягнення.

Тому, щоб досягти позитивних результатів у роботі, потрібно визначити конкретну (для реального виконання) і водночас цікаву (для виконання без примусу) мету програми розвитку навчального закладу.

Метою програми розвитку навчального закладу може бути, наприклад, оновлення освітнього середовища у процесі вдосконалення профільного навчання, спрямованого на формування здібностей, ціннісних орієнтацій та духовних прорітетів особистості; формування інформаційно-комунікаційної компетентності учасників навчально-виховного процесу.

Визначаючи концептуальні засади програми розвитку навчального закладу, слід пам'ятати, що вони мають бути спрямовані на:

- розв'язання ключових проблем навчального закладу;
- досягнення максимально можливих результатів;
- раціональне використання ресурсів навчального закладу.

Програма розвитку навчального закладу може складатись на таких концептуальних засадах:

-освіта – пріоритетна сфера соціально-економічного, духовного і культурного розвитку суспільства;

-спеціалізація навчального закладу спрямована на профільність навчання, зокрема поглиблена вивчення іноземних мов;

-забезпечення інноваційного розвитку навчально-виховного процесу.

Визначення пріоритетних напрямів діяльності навчального закладу на перспективу

Пріоритетними напрямами діяльності навчального закладу на перспективу можуть бути:

- розвиток ціннісного потенціалу особистості;
- сприяння професійному розвитку педагогічних кадрів;
- підвищення вмотивованості та якості педагогічної діяльності;
- забезпечення інноваційного інформаційно-технологічного розвитку навчально-виховного процесу;
- оволодіння технологією моделювання різноманітних відносин у загальношкільному колективі.

Визначення заходів для досягнення мети

Традиційно програма розвитку навчального закладу має таку структуру:

- вступ (коротка анотація, паспорт);
- інформаційна довідка про навчальний заклад;
- блок аналітичного і прогностичного об'єктивування;
- прогноз тенденцій змін соціального замовлення, соціально-середовища, ресурсних можливостей;
- аналіз переваг навчального закладу за попередній період;
- оцінка інноваційного потенціалу навчального закладу;
- проблемно-орієнтований аналіз стану навчального закладу, ключових проблем і причин їх виникнення;
- концепція бажаного майбутнього;
- система цінностей у навчальному закладі;
- принципи діяльності навчального закладу;
- характеристика освітньої системи, підходів до змісту освіти;
- організація освітньої роботи у навчальному закладі;
- соціально-психологічний клімат у колективі;
- кадрова, програмно-методична діяльність тощо;
- стратегія і тактика переходу навчального закладу на наступний етап розвитку;
- мета і завдання переходного періоду;
- основні напрями інноваційної діяльності;
- очікувані результати;
- плані дій тощо;

-додатки.

Але можна використати і іншу структуру програми розвитку. Наприклад, програма розвитку навчального закладу може містити два розділи. Перший розділ містить портфоліо навчального закладу і тут же визначається мета і концептуальні засади розвитку навчального закладу на перспективу. Другий розділ містить десять комплексно-цільових підпрограм, реалізація яких дасть змогу розв'язати конкретні проблеми навчального закладу. Підпрограми реалізуються за програмно-цільовим методом і разом утворюють цілісну систему програм розвитку навчального закладу. Визначені заходи кожної підпрограми конкретизуються у річному плані роботи навчального закладу. Основними комплексно-цільовими підпрограмами програми розвитку навчального закладу можуть бути:

- Здорова особистість.
- Навчально-виховний процес.
- Творчі здібності учнів.
- Навчально-наукова робота.
- Виховна система.
- Управління навчальним закладом.
- Педагогічні кадри.
- Партнерство в освіті.
- Інформаційно-освітнє середовище навчального закладу.
- Матеріально-технічна та навчально-методична база навчального закладу.

Кожна підпрограма містить перелік заходів, спрямованих на досягнення визначеної мети.

Метою підпрограми «Здорова особистість» є формування у дітей, їхніх батьків та педагогів мотиваційної установки на здоровий та активний спосіб життя. Кінцевий результат роботи з реалізацією цієї підпрограми — сформованість у педагогів, дітей та батьків свідомого ставлення до власного здоров'я, потреби у щоденних фізкультурних вправах, заняттях спортом.

Підпрограма «Навчально-виховний процес» спрямована на розв'язання таких завдань:

- забезпечення здобуття повної загальної середньої освіти понад державний стандарт;
- провадження у практику роботи навчального закладу інноваційних форм і методів навчання та виховання з урахуванням європейського освітнього досвіду;
- забезпечення фундаментальної підготовки учнів з навчальних дисциплін, зокрема поглиблена вивчення іноземних мов;
- забезпечення широкого вибору учнями форм навчання для задоволення їхніх запитів, пізнавальних та інтелектуальних інтересів і можливостей.

Кінцевим результатом роботи з реалізацією підпрограми «Навчально-виховний процес» є орієнтація змісту навчально-методичних матеріалів на практичне застосування учнями теоретичних знань і вмінь на практиці; формування вміння самостійно аналізувати ситуації, приймати рішення і діяти у правовому полі; досягнення кожним учнем найвищого, саме для нього, рівня знань, умінь, навичок, компетенцій за умови найменших затрат часу.

Підпрограма «Творчі здібності учнів» має на меті забезпечення особистісного розвитку і творчої самореалізації кожного учня. Кінцевим результатом роботи з реалізацією цієї підпрограми є творчий розвиток і становлення компетентності особистості як суб'єкта навчання та суспільних відносин.

Метою підпрограми «Навчально-наукова робота» є створення системи навчально-наукової роботи з опорою на сучасні наукові розробки, найкращі зразки світового та українського досвіду роботи; побудова цілісної системи здійснення науково-практичної діяльності.

тичної підготовки учнів і збагачення їхнього інтелектуального, творчого потенціалу.

Кінцевим результатом підпрограми «Навчально-наукова робота» є:

-забезпечення умов для оволодіння учнями практичними уміннями й навичками наукової та дослідно-експериментальної роботи, з урахуванням специфікації навчального закладу;

-роздоблення та апробація нового змісту освіти, інноваційних форм і методів навчання та виховання;

-роздоблення навчальних матеріалів з урахуванням сучасного рівня розвитку науки для забезпечення формування в учнів наукового світогляду та цілісної картини світу;

-забезпечення наукового рівня знань із загальноосвітніх дисциплін.

Підпрограма «Виховна система» має на меті формування в учнів почуття відповідальності перед суспільством, виховання у них рис характеру, які у майбутньому забезпечили б реалізацію їхніх індивідуальних здібностей і обдарувань у професійній та суспільній сферах.

Кінцевий результат роботи — повага до особистості кожного учня та надання їм можливостей для самореалізації.

Метою підпрограми «Управління навчальним закладом» є поліпшення якості управлінської діяльності, що передбачає створення комплексу умов — прогностичних, педагогічних, психологічних, кадрових, організаційних, правових, матеріально-фінансових, медичних, санітарно-гігієнічних.

Тобто управлінська діяльність має забезпечити комплексний і динамічний розвиток навчального закладу.

Кінцевим результатом підпрограми «Управління навчальним закладом» є:

-спільна дієва робота ради навчального закладу, піклувальної ради та батьківського комітету;

-колективне розв'язання проблем, що виникають між учасниками навчально-виховного процесу, шляхом проведення переговорів і дискусій;

-запровадження педагогіки співпраці та партнерства.

Мета підпрограми «Педагогічні кадри» — стимулювання кожного педагога до самоаналізу й удосконалення професійної майстерності, підвищення якості проведення освітнього процесу шляхом впровадження інновацій. Кінцевим результатом роботи з реалізації цієї підпрограми є:

-особистисне та професійне зростання педагогічних працівників навчального закладу, розкриття потенційних можливостей кожного педагога у командній співпраці;

-підвищення рівня професійної підготовки працівників;

-раціональне використання ідей перспективного педагогічного досвіду та розроблення власних педагогічних технологій, що сприятимуть підвищенню якості знань дітей.

Реалізація підпрограми «Педагогічні кадри» також сприятимі формуванню педагога, який поєднуватиме у собі високий професіоналізм, інтелігентність, творчість, уміння працювати з обдарованими дітьми.

Підпрограма «Партнерство в освіті» має на меті підвищення якості організації взаємодії навчального закладу з іншими закладами та установами інших країн, формування престижу педагогічної праці, розвиток у батьків активної громадської позиції

Кінцевим результатом цієї підпрограми є:

-активізація участі громадськості, батьків в освітній діяльності навчального закладу;

-створення цілісної системи співпраці навчального закладу і сім'ї;

-розвиток міжкультурного взаєморозуміння та уміння жити і співпрацювати у глобальному просторі.

Мета підпрограми «Інформаційно-освітнє середовище навчального закладу» — забезпечення якості навчання та комплексного підходу до використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі (див.

Кінцевий результат роботи — систематичне впровадження комп’ютерних технологій у діяльність навчального закладу; надання рівних можливостей для здобуття всіма учасниками навчально-виховного процесу якісної освіти.

Один із найважливіших аспектів діяльності навчального закладу — — поліпшення якості матеріально-технічного забезпечення, збереження та розвиток матеріальної бази навчального закладу.

Підпрограма «Матеріально-технічна та навчально-методична база навчального закладу» має на меті удосконалення матеріально-технічної та навчально-методичної бази навчального закладу. Найбільшим питанням у реалізації цієї підпрограми є обмеженість ресурсів навчального закладу, і в першу чергу - фінансових. Тому дуже важливим є реальний аналіз усіх ресурсів розвитку, наявних як у навчального закладу, так і громаді району, міста. Підхід до пошуку ресурсів має полягати у тому, щоб залучити батьків, піклувальну раду до розроблення програми розвитку навчального закладу чи конкретної підпрограми і отримати від них згоду на здійснення певного заходу, передбаченого підпрограмами.

Кінцевий результат підпрограми «Матеріально-технічна та навчально-методична база навчального закладу» - зміцнення матеріально-технічної та навчально-методичної бази навчального закладу з урахуванням потреб навчального закладу та здійснення інноваційної діяльності.

Етапи реалізації програми розвитку навчального закладу

Для досягнення визначеної мети ми передбачили три етапи реалізації програми розвитку навчального закладу, зокрема такі:

- організаційний;
- базовий;
- підсумковий.

На організаційному етапі реалізації програми визначаються основні шляхи залучення ресурсів, необхідних для реалізації програми розвитку навчального кладу, зокрема, для зміцнення матеріально-технічної та навчально-методичної бази навчального закладу.

Базовий етап реалізації програми — передбачає практичну реалізацію програми розвитку навчального закладу, контроль за її виконанням, проведення координації та корекції дій усіх учасників процесу реалізації завдань.

Підсумковий етап — передбачає проведення аналізу результативності підпрограм шляхом моніторингу освітньої діяльності, узагальнення набутого досвіду, аналізу позитивних досягнень, визначення перспектив подальшого розвитку і роботи навчального закладу.

Проект програми розвитку навчального закладу ми виноситься на обговорення на загальних зборах працівників навчального закладу та батьків. Після обговорення затверджується на засіданні педагогічної ради та погоджується з батьківським комітетом, радою школи чи піклувальною радою.

Програма розвитку навчального закладу — це шлях, який допоможе досягти кращих результатів у діяльності навчального закладу.

ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ

Основні ідеї концепції школи слід розуміти як систему поглядів, ідей, принципів, філософсько-педагогічних та психолого-педагогічних засад, які визначають перспективи розвитку школи із урахуванням внутрішніх та зовнішніх чинників.

В основі концепції розвитку кожної школи лежить система ідей, яка і створює її модель.

Основними ідеями, що дозволяють розкрити сутність розвитку школи, є:

- ідея побудови цілісного відкритого развиваючого культурно-освітнього простору;
- ідея оновлення освітнього процесу;
- ідея художньо-творчого розвитку учнів на рівні предметів варіативної частини;
- ідея виховання успішного громадянина, готового до самореалізації в умовах мінливого освітнього простору.

Культурно-освітнє середовище дозволяє забезпечити позитивну адаптацію, соціалізацію та інтеграцію кожної дитини у системі соціальних відносин.

Педагогічний колектив школи має забезпечувати безперервність початкової, середньої та вищої освіти, поглиблену підготовку з предметів обраного профілю, ранню профілізацію. Профільна освіта забезпечує сприятливі умови для розвитку навичок щодо самостійної та наукової діяльності, для професійного становлення. При цьому суттєво розширяються можливості створення учнем індивідуальної освітньої траєкторії, де разом зі зростанням навчальних досягнень розвиваються управлінські, комунікативні, соціальні компетенції в усіх учасників навчальної взаємодії, котрі необхідні для успішної самореалізації.

Школа майбутнього – це школа яка може забезпечити вільний розвиток творчого потенціалу кожного учня. На сьогодні головним у культурно-освітньому просторі школи є створення нових напрямків роботи, збільшення мережі гуртків, підвищення професійної майстерності педагогів та активна участя у творчих фестивалях і конкурсах.

Вільний розвиток успішного учня, комфортність (інформаційна, фізична, інтелектуальна, емоційна), розвиток міжособистісних відносин на основі демократії, власної відповідальності та свідомої дисципліни – головне у концепції створення сучасної школи. Перед педагогічним колективом стоять завдання уdosконалення управління школою на підставі співпраці педагогічного колективу із учнівським самоврядуванням, батьківською спільнотою, громадськими організаціями щодо створення культурно-освітнього шкільного простору та його життєдіяльності.

Культурно-освітній простір сучасної школи повинен надати можливості для особистісної самореалізації **УЧНЯ**:

- свободу вибору дитиною діяльності;
- побудову діалогових стосунків із людьми різного віку;
- спробу сил у культурно-освітньому просторі;

ПЕДАГОГА:

- творчу самореалізацію у професійній діяльності;
- свободу вибору підходів оптимальної організації освітнього процесу;
- інтеграцію та персоналізацію у межах професійно-педагогічної діяльності школи.

Ураховуючи основні ідеї та методологічні основи концепції розвитку школи, виділяють такі принципи, які дозволяють визначити мету, стратегію, зміст, шляхи та способи розвитку школи.

Найбільш значними з них є :

- культуровідповідності;
- свободовідповідності;
- гуманізації;
- подібності;
- відкритості;
- варіативності.

Створення та забезпечення діяльності культурно-освітнього середовища школи – це довготривалий процес конструювання предметно-просторових, культурно-змістовних, організаційно-управлінських умов, які максимально сприяють особистісній самореалізації усіх учасників освітнього процесу. Будуючи власну концепцію розвитку школи, потрібно орієнтуватися на два взаємопов'язаних аспекти: особистісну самореалізацію учня та побудову культурно-освітнього простору школи.

Реалізація програми розвитку передбачає перехід навчального закладу до нового, удосконаленого змісту освіти, до оновлення діяльності школи.

Метою такої програми є забезпечення рівного доступу учнівської молоді до здобуття загальноосвітньої, профільної та початкової допрофесійної підготовки, неперервної освіти впродовж усього життя, виховання особистості, здатної до самореалізації, професійного зростання та мобільності в умовах реформування сучасного суспільства. Профільне навчання спрямоване на набуття старшокласниками навичок самостійної науково-практичної, дослідницько-пошукової діяльності, розвиток їхніх інтелектуальних, психічних, творчих, моральних, фізичних, соціальних якостей, прагнення до саморозвитку та самоосвіти.

Основним завданням програми розвитку навчального закладу є:

- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження та зміцнення фізичного і психічного здоров'я учнів;
- створення умов для урахування та розвитку навчально-пізнавальних інтересів, нахилів, здібностей і потреб учнів у процесі їхньої загальноосвітньої підготовки;
- забезпечення наступно-перспективних зв'язків між загальною середньою і професійною освітою відповідно до обраного профілю;
- забезпечення умов для життєвого та професійного самовизначення учнів, формування готовності до свідомого вибору і оволодіння майбутньою професією;
- створення умов для самореалізації та самовдосконалення учителів, розвитку професійно-ціннісних і особистісно-етичних рис педагогів;
- спрямування дій усіх учасників НВП на досягнення образу очікуваного результату освітньої діяльності – модель випускника школи.

Ключовим критерієм реалізації програми є системна перебудова школи, спрямована на формування учня нового типу, який уособлюватиме у собі високу духовність, патріотизм, високу моральність, глибокі знання із предметів, має високий загальнокультурний рівень, добре розвинуті творчі здібності та навички науково-дослідницької роботи, – модель випускника школи.

Проектування розвитку школи – це довготривалий процес, і він має пройти свої етапи реалізації:

1.Підготовчо-проектувальний (3-5 місяців):

6 стор. СЛОВО МЕТОДИСТА №2 (002)

- теоретичний аналіз та об'єрнтування проблеми, постановка мети та завдань, визначення функцій програми;
- створення робочої групи щодо розробки програми розвитку школи;
- ознайомлення із нормативними документами, аналіз науково-методичної літератури, вивчення основних вимог та критеріїв організації діяльності навчального закладу;
- розробка програми розвитку школи.

2. Організаційний (5-6 місяців):

- інформаційне забезпечення та підготовка учасників навчально-виховного процесу до реалізації програми;
- ресурсне забезпечення (кадрове, науково-методичне, матеріально-технічне);
- підготовка та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів задля реалізації програми.

3. Практичний (3 – 3,5 років):

- організація роботи усіх структурних підрозділів школи, реалізація програми;
- моніторинг ефективності реалізації програми та внесення корективів.

4. Аналітичний (1 рік):

- збір інформації про виконання програми, її аналіз, корекція; оформлення результатів реалізації програми (авторські навчальні програми, дидактичний матеріал, картотеки інновацій, зірки науково-методичних праць);
- подальше прогнозування діяльності школи.

СПІСОК рекомендованої літератури з питання планування розвитку навчального закладу

1. Акоф, Р. Я. Загальна теорія системи [Текст] / Р. Л. Акоф, А. І. Берг. - М., 1995.
2. Аспекти управлінської діяльності в школі [Текст] : Частина І, ІІ. - К.: Редакція загальнопедагогічних газет, 2003. - 128 с.
3. Афанасьев, В. Признаки системы [Текст] / В. Афанасьев. - М., 1996.
4. Бобришев, Д. Н. История управленческой мысли [Текст] / Д. Н. Бобришев, С. Л. Семенцов. - М., 1985.
5. Бобришев, Д. Н. Основные категории теории управления [Текст] / Д. Н. Бобришев. - М., 1986.
6. Вакуліч, П. Програмно-цільовий метод як засіб системного управління розвитком освіти [Текст] / П. Вакуліч // Освіта і управління. - 2003. - №1. - С. 75-83.
7. Ванцова, Т. Менеджер образования: особенности управленческо-педагогической деятельности [Текст] / Т. Ванцова // Лучшие страницы педагогической прессы. - 2003. - №1. - С. 24-26.
8. Виханский, О.С. Менеджмент [Текст] : Учебник : 3-е изд./ О. С. Виханский, А. И. Наумов. - М. : Гардарики, 1999.
9. Герчикова, И. Н. Менеджмент [Текст] / И. Н. Герчикова. - М., 1995.
10. Глухов, В. В. Основы менеджмента [Текст] / В. В. Глухов. - СПб. 1995.
11. Гнатюк, Д. Технологізація управління школою [Текст]/ Д. Гнатюк // Директор школи. - 2002. - №34. - С. 1,4-5; №35. - С. 4-5.
12. Гриньова, М. Маркетингова діяльність в освітніх закладах [Текст] // Підручник для директора / М. Гриньова, О. Штепа. - 2003. - №6. - С. 37-52.
13. Гриньова, М. Механізм управлінської діяльності менеджера [Текст] // Підручник для директора / М. Гриньова, О. Штепа. - 2003. - № 5. - С. 26-45.

ПИТАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В ОСВІТІ – ЦЕ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ШКЛЬНОЇ УПРАВЛІНСЬКОЇ ПРАКТИКИ

Вирішення цього питання можливе за впровадження:

- програмно-цільового планування;
- концепції управління освітою;
- ідею щодо управління якістю освіти;
- ідею проектного управління.

Програмно-цільовий підхід до розвитку навчального закладу дає можливість спрогнозувати стратегію розвитку та виявити:

- додаткові резерви усіх підсистем навчально-виховного процесу;
- слабкі ланки, ліквідація яких підвищує систему управління із позицій нових аспектів, послідовно розширювати та поглиблювати знання про неї.

Це дасть можливість побудови цілісного відкритого розвиваючого культурно-освітнього простору школи.

Культурно-освітнє середовище дозволяє забезпечити позитивну адаптацію, соціалізацію та інтеграцію кожної дитини у системі соціальних відносин.

Звичайно, така система управління навчальним закладом є складною динамічною структурою, вона являє собою органічну єдність управлінських підструктур, має організаційну єдність та здатність до саморегуляції. Система вирішує завдання ефективного управління через створення соціально-педагогічних та організаційно-педагогічних умов, а також через використання сучасних методів, механізмів та технологій управління, спрямованих на підвищення якості освіти.

При розробці стратегії управління навчальним закладом слід зважати на:

- освітні запити шляхом соціологічних досліджень, вивчення динаміки і тенденцій розвитку соціокультурної ситуації території обслуговування школи;

- зміни та розвиток підструктур системи (науково-методичної, навчально-виховної, матеріально-технічної, управлінської);

- проектування і програмування розвитку цілісної системи управління, що забезпечить необхідну різноманітність освітніх програм, педагогічних управлінських технологій.

Упровадження стратегічного управління в організації навчально-виховного процесу підвищує статус школи і конкурентоздатність серед інших навчальних закладів.

Управління сучасним навчальним закладом на підставі розробленої стратегії передбачає такі перспективи розвитку:

- удосконалення механізму стратегічного управління закладом;

- використання програми підтримки управління якістю освіти у закладі;

- упровадження сучасних інноваційних технологій в управлінську діяльність комплексу;

- удосконалення стратегії відбору змісту, методів і організаційних форм навчання, виховання, адекватних завданням розвитку особистості учня в умовах соціально-економічних змін у суспільстві;

- оптимізацію науково-методичної роботи;
- створення умов для підвищення рівня мотивації учителів школи до інноваційної діяльності.